

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.พิกุล ภูมิโคกรักษ์	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประหยัด ภูมิโคกรักษ์	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
เครื่องมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย : การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาด้วยการจัดการเรียนรู้ ออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน
The Development Critical Thinking and Problem-Solving Skill with Online Learning Management Based on The Flipped Classroom Concept.

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ตามแนวความคิดห้องเรียนกลับด้าน
2. เพื่อศึกษาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหาให้นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ตามแนวความคิดห้องเรียนกลับ
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ตามแนวความคิดห้องเรียนกลับ
4. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ตามแนวความคิดห้องเรียนกลับด้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน
2. แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา
3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนของนักศึกษา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประหยัด ภูมิโคกรักษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิวัฒน์ เพชรศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

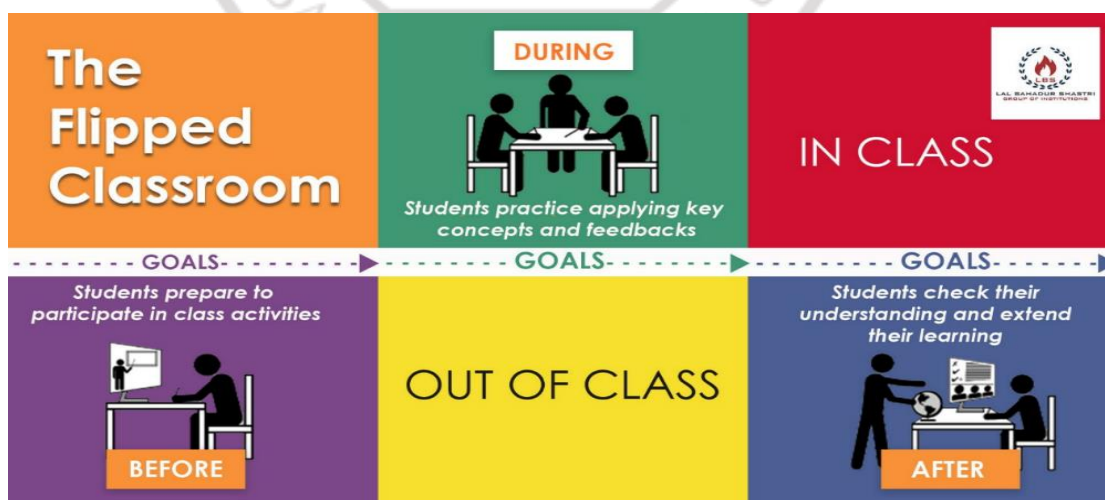
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แผนการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

คำชี้แจง

1. การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ (Online learning management) เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เข้ามาเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเดิม โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ผสมผสานร่วมกันกับอินเทอร์เน็ต (Internet) อุปกรณ์สื่อสาร เพื่อสร้างห้องเรียนเสมือนจริง โดยผู้คนทั่วโลกสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึงและสะดวกรวดเร็วจัดปัญหาหรืออุปสรรคด้านสถานที่และเวลา อีกทั้งในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ทำให้ผู้สอนต้องปรับตัวให้เข้ากับยุคชีวิตวิถีใหม่ (New normal) โดยใช้วิธีการจัดการเรียนแบบออนไลน์ ซึ่งผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้แพลตฟอร์ม (Platform) ต่าง ๆ มาช่วยในการจัดการเรียนรู้ได้ อาทิเช่น Google meet, Google classroom, Microsoft teams, Zoom และ Line เป็นต้น ส่วนนักเรียนก็สามารถเรียนออนไลน์ที่บ้านได้โดยไม่ต้องเดินทางมาเรียนที่โรงเรียนหรือสถานศึกษา ทำให้เกิดความสะดวกและเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกสถานที่และทุกเวลา นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างการศึกษาตลอดชีวิตให้กับประชากร ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความชอบของตนเองได้ ในส่วนของเนื้อหาที่เรียน ประกอบด้วย ข้อความ รูปภาพ เสียง วิดีโอ และมัลติมีเดีย (Multimedia) สิ่งเหล่านี้จะถูกส่งตรงไปยังผู้เรียนผ่านเว็บเบราว์เซอร์ (Web browser) ทั้งผู้เรียน ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นทุกคน สามารถติดต่อสื่อสาร ปรีกษา แลกเปลี่ยน และแสดงความคิดเห็นได้แบบเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนทั่วไป

2. การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เป็นการพลิกประสบการณ์การเรียนรู้ โดยผู้เรียนจะใช้เวลาทำความเข้าใจเนื้อหาการสอนผ่านอินเทอร์เน็ตและเปลี่ยนบทบาทของห้องเรียนให้เป็นพื้นที่จัดกิจกรรม และทำการบ้านโดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการสอน (Before) ระหว่างสอน (During) และหลังการสอน (After) ดังภาพที่ 1 (Bergmann J. & Sams A., 2012 : 20)

ภาพที่ 1 การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน

ที่มา : Gradmusings. (2020 : 1)

3. แผนการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ประกอบด้วย 8 กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 สัปดาห์ ดังนี้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 แนวคิดสำคัญของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 4 ชั่วโมง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 ประเภทต้นแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 4 ชั่วโมง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 4 ชั่วโมง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จำนวน 4 ชั่วโมง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 ห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 จำนวน 4 ชั่วโมง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6 การวิเคราะห์หลักสูตร จำนวน 4 ชั่วโมง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 ชั่วโมง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 8 การฝึกปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 ชั่วโมง
ซึ่งในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้จะแบ่งเป็น 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 ก่อนสอน (Before)

1. การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ครูผู้สอนออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ หรือแผนการสอน กำหนดวัตถุประสงค์การสอน การเลือกใช้สื่อการสอน กิจกรรมเสริมที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียน กับห้องเรียนและบริบทของโรงเรียน

2. การเตรียมวิดีโอการสอน เป็นขั้นที่ผู้สอนอาจบันทึกการสอนของตนเอง หรือใช้บริการจากวิดีโอการสอนที่มีเนื้อหาของบทเรียนครบตามตัวชี้วัด

3. การแชร์วิดีโอการสอน เป็นขั้นที่ผู้สอนแชร์วิดีโอการสอนส่งให้กับนักเรียนและอธิบายว่าเนื้อหาในวิดีโอจะนำมาพูดคุยกันในห้องเรียน ในขั้นตอนนี้ผู้สอนอาจสร้างกิจกรรมหรือแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนได้ลองทำก่อนการสอนในห้องเรียน

ชั้นที่ 2 ระหว่างสอน (During)

4. แบ่งกลุ่ม เป็นขั้นแบ่งเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ตามที่วางแผนไว้ คุณครูแบ่งกลุ่มเพื่อให้ นักเรียนได้ร่วมกันทำงาน ในหัวข้อที่ผู้สอนมอบหมาย หรือช่วยกันเลือกหัวข้อในการทำงานเพื่อให้เกิด ทักษะการคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกัน ในระหว่างนี้ผู้สอนสามารถสังเกตเพื่อประเมินนักเรียน ในระหว่างการสอน คุณครูอาจมอบหมายเป็นแบบฝึกหัด หรือใบงาน

5. แลกเปลี่ยน เป็นขั้นแลกเปลี่ยนเพื่อสนับสนุนการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน คุณครูเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้ร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยน และซักถาม จากเนื้อหาที่ได้ศึกษามาแล้วในวิดีโอ เพื่อให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์และการสื่อสาร

6. รวมกลุ่มกันอีกครั้ง ครูให้นักเรียนรวมกลุ่มอีกครั้งเพื่อนำเสนอผลงานกลุ่มเปิดเวทีให้ เพื่อน ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และซักถาม

ชั้นที่ 3 หลังจบการสอน (After)

7. ผู้สอนทบทวนการเรียนการสอน แผนการสอนที่ออกแบบไว้ วิดีโอ และสื่อที่อยู่ในแผน ได้ผลสัมฤทธิ์หรือไม่อย่างไร และเป็นกรวัดและประเมินการสอนของผู้สอนด้วยเช่นกัน

8. ทบทวนแผนการสอนที่ออกแบบไป รวมถึงสื่อการเรียนรู้และกิจกรรมการสอนว่า ได้ผลสัมฤทธิ์หรือไม่นักเรียนมีความเข้าใจมากน้อยอย่างไร

9. ปรับแก้หากนักเรียนหลายคนยังมีข้อสงสัย ผู้สอนควรปรับแก้เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

10. ทำซ้ำหากการเรียนการสอนในวันนั้นได้ผลดี ผู้สอนควรทำซ้ำ และเสริมกิจกรรมที่ทำ ทายเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ทักษะที่สูงขึ้น

แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา

คำชี้แจง : แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา จำแนกเป็น 2 ประเภท 1) แบบทดสอบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา และ 2) แบบสังเกตทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ดังนี้

1. แบบทดสอบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา

แบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา เป็นสถานการณ์ที่สร้างให้ผู้เรียน แสดงพฤติกรรม คือ การทำแบบทดสอบ โดยมีพฤติกรรมที่คาดหวัง 4 พฤติกรรม ได้แก่

1.1 ความสามารถในการนิยามปัญหา หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการระบุปัญหา ความเข้าใจถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องและจำเป็นในการแก้ปัญหา การนิยาม องค์ประกอบของปัญหาให้เป็น รูปธรรม ระบุองค์ประกอบที่สำคัญของปัญหาและจัดองค์ประกอบของปัญหาให้เป็นลำดับขั้นตอน

1.2 ความสามารถในการเลือกข้อมูลเพื่อค้นหาคำตอบของปัญหา หมายถึง ความสามารถ ของผู้เรียนในการพิจารณาตัดสินใจว่าข้อมูลใดมีความจำเป็นสำหรับ ค้นหาคำตอบ การจำแนกความ น่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล ความสอดคล้องและความเพียงพอของข้อมูล ตลอดจนการจัดระบบ ระเบียบของข้อมูล

1.3 ความสามารถในการระบุ กำหนด และเลือกสมมุติฐาน หมายถึง ความสามารถของ ผู้เรียนในการระบุข้อตกลงที่ผู้อ้างเหตุผลไม่ได้กล่าวไว้ กำหนดแนวทาง เพื่อคาดการณ์คำตอบ โดย อาศัยข้อมูลและข้อตกลงเบื้องต้น รวมทั้งการเลือกสมมุติฐานที่เหมาะสมโดยพิจารณาถึงความเป็นเหตุ เป็นผลของปัญหาและผลที่จะเกิดขึ้น

1.4 ความสามารถในการสรุปอ้างอิง หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการสรุปอย่าง สมเหตุสมผล การนิรนัย การอุปนัย ตลอดจนการประเมินข้อสรุปอย่าง สมเหตุสมผลจากข้อมูลหรือ สถานการณ์ที่กำหนดให้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบทดสอบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา

สถานการณ์ที่ 1

“การผลิตเด็กไทย 4.0 สร้างสรรค์หรือติดกรอบ” กล่าวคือ วิธีการคิดเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาเด็ก แต่ปัจจุบันเรามีวาทะวาทกรรมอยู่กับปัญหาบนยอดภูเขาหน้าแข็ง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นรายวัน ขณะที่การออกแบบระบบการผลิตเด็กไทยในยุค 4.0 เกิดประเด็นคำถามที่ว่า เป็นการผลิตซ้ำความคิดและวิธีการ เดิม ๆ เพื่อป้อนเด็กเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรม หรือเป็นการเปิดทางให้เด็กยุคใหม่ เกิดความคิด จินตนาการ และการสร้างสรรค์ ผ่านการสร้าง Growth Mindset คือไม่กลัวปัญหาและอุปสรรค ผู้ ชอบเผชิญหน้า เพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จในวิชาชีพสำหรับยุค 4.0

1. ข้อใดคือประเด็นสำคัญของสถานการณ์ข้างต้น
 - ก. ความไม่ชัดเจนของแนวทางการศึกษา
 - ข. ความขัดแย้งของแนวคิดทางการศึกษา
 - ค. การปรับปรุงแนวทางการศึกษาในยุค 4.0
 - ง. กระตุ้นให้ออกจากรอบแนวคิดการศึกษาเดิม ๆ
2. จากสถานการณ์ ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง
 - ก. เด็กไทยชอบเรียนด้วยวิธีการสอนเดิม ๆ
 - ข. เด็กไทยไม่กล้าเผชิญปัญหาและอุปสรรค
 - ค. การพัฒนาเด็กแบบเดิมไม่ตอบโจทย์ยุค 4.0
 - ง. การสอนในปัจจุบันไม่เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น
3. ข้อสันนิษฐานใด สอดคล้องกับสถานการณ์มากที่สุด
 - ก. เด็กที่เรียนด้วยวิธีเดิม ๆ ไม่สามารถคิดนอกกรอบได้
 - ข. เด็กที่เรียนด้วยวิธีเดิม ๆ ไม่สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคได้
 - ค. ถ้าขจัดปัญหาที่เกิดขึ้นรายวันได้ เด็กไทยจะได้รับการพัฒนาให้ก้าวทันยุค 4.0
 - ง. เด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการจะประสบความสำเร็จในอาชีพสำหรับยุค 4.0
4. จากสถานการณ์ข้างต้น ข้อใดสรุปได้ถูกต้อง
 - ก. ในปัจจุบันครูผู้สอนยังยึดติดกับวิธีการสอนเดิม ๆ
 - ข. ปัญหาเกิดจากความไม่ชัดเจนของแนวคิดทางการศึกษา
 - ค. ปัญหาการศึกษาที่เกิดขึ้นรายวัน เนื่องมาจากแนวคิดเดิม ๆ
 - ง. ระบบอุตสาหกรรมไม่เหมาะสมกับสังคมไทยในยุคปัจจุบัน

สถานการณ์ที่ 2

เราต้องการคนดี คนเก่ง คนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นรัฐมนตรีกระทรวงศึกษา แต่...ทำไม (?) รัฐมนตรีจึงเป็นแค่คนในวงการแพทย์ ทหาร และนักการเมือง ทำไม (?) ไม่ใช่ข้าราชการที่เข้าใจการศึกษาอย่างแท้จริง ซึ่งรัฐมนตรีแต่ละท่านก็ดีนะ มีนโยบายเป็นของตนเองทุกคน จนครูถึงกับง ๆ ว่า...จะทำอะไรก่อนหรือหลัง ครูได้แต่นั่ง โอ้ละเห...โอ้ละหนอ (!) ท่านรัฐมนตรีมีแต่ “อนุสาวรีย์

นโยบายเล่นชายของ” ใช้เด็กใช้ครูเป็นหนูทดลองเพื่อสนองนโยบายชาย Idea ครูก็สุดแสนละเอียดใจ
...รัฐมนตรีไทย 4.0

1. ประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายสอดคล้องกับสำนวนใด
 - ก. หักด้ามพร้าด้วยเข่า
 - ข. มือไม่พาย เอาเท้าราน้ำ
 - ค. ตำน้าพริก ละลายแม่น้ำ
 - ง. ลีบคนเข้า ไม่เท่าคนหนึ่งออก
2. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์
 - ก. ไม่ควรมีนโยบายที่หลากหลาย
 - ข. แพทย์ไม่เข้าใจบริบททางการศึกษา
 - ค. รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาควรมาจากนักการศึกษา
 - ง. การใช้ครูเป็นหนูทดลองนโยบาย เด็กก็กลายเป็นหนูทดลองไปด้วย
3. ถ้ายังไม่มีการแก้ไขปัญหา จะมีสิ่งใดเกิดขึ้นในอนาคต
 - ก. ระบบการศึกษาขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
 - ข. จะมีนโยบายทางการศึกษาแปลกใหม่เกิดขึ้นหลากหลาย
 - ค. มีหลากหลายอาชีพที่จะเข้ามาเป็นรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ
 - ง. ได้คนที่ไม่มีความสามารถเข้ามาเป็นรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ
4. จากสถานการณ์ ข้อใดสรุปได้ถูกต้อง
 - ก. นโยบายเปรียบเสมือนดาบสองคม
 - ข. ครูขาดความเข้าใจในระบบการศึกษา
 - ค. แพทย์ ทหาร และนักการเมืองขาดความสามารถในเชิงบริหาร
 - ง. ตัวแปรสำคัญสำหรับทิศทางการศึกษาคือ รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ

สถานการณ์ที่ 3

เราต้องการโรงเรียนที่มีความเท่าเทียมเสมอภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแต่...
ทำไม (?) โรงเรียนในเมืองจึงแตกต่างจากโรงเรียนชนบทตั้งฟ้ากับเหว โดยโรงเรียนในชนบทยังประสบ
ปัญหาการขาดแคลนครู มีครูไม่ครบตาม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูสอนไม่ตรงตามสาขาวิชาเอก ใน
เมื่อ “โรงเรียนยัง ICU คุณภาพการศึกษาต่ำกว่ามาตรฐาน” แล้วเราจะเรียกว่าการศึกษาที่เท่าเทียม
กันได้อย่างไร (?)

1. จากสถานการณ์ดังกล่าว ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านตระหนักในเรื่องใดมากที่สุด
 - ก. โรงเรียน ICU
 - ข. ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
 - ค. ครูสอนไม่ตรงตามสาขาวิชาเอก
 - ง. ความแตกต่างระหว่างชนบทกับในเมือง
2. ข้อความใดเป็นข้อเท็จจริงจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
 - ก. ผู้ปกครองควรส่งลูกไปเรียนที่โรงเรียนในเมือง

- ข. ปัญหาความเหลื่อมล้ำเกิดจากบริบทของโรงเรียน
 - ค. ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
 - ง. ถ้าครูได้สอนตรงตามสาขาวิชาเอก ก็จะไม่เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
3. ถ้ายังปล่อยให้มีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา จะเกิดผลเช่นไร
- ก. การย้ายโรงเรียนของครูชนบทเข้าสู่โรงเรียนในเมือง
 - ข. การเรียนการสอนในโรงเรียนชนบทขาดประสิทธิภาพ
 - ค. การย้ายโรงเรียนของนักเรียนชนบทเข้าสู่โรงเรียนในเมือง
 - ง. การไม่ยอมรับนักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนในชนบท
4. ผู้เขียนต้องการสิ่งใด จากสถานการณ์ข้างต้น
- ก. แก้ปัญหาโรงเรียน ICU
 - ข. แก้ปัญหาครูขาดแคลน
 - ค. สิทธิที่ทุกคนควรจะได้รับ
 - ง. ลดความแตกต่างของโรงเรียน

สถานการณ์ที่ 4

การจัดการเรียนรู้และการประเมินผลความรู้ความเข้าใจ ความสามารถของเด็กนักเรียนที่ดีที่สุดวิธีหนึ่ง คือ การให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติและค้นหาคำตอบเพื่อสร้างความเข้าใจด้วยตนเอง ซึ่งเด็กจะได้แสดงความสามารถของตนอย่างเต็มศักยภาพในการสะท้อนสิ่งที่พวกเขาเรียนรู้ ครูมีหน้าที่ให้คำแนะนำและเลือกใช้เครื่องมือวัดผลที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับพฤติกรรมนั้น ๆ ไม่ใช่แค่การประเมินโดยใช้แบบทดสอบ หรือ ท่องตำรา ท่องทฤษฎีมาเขียนตอบตามที่หลุมพรางของผู้สอนวางไว้ให้เขาตอบ ซึ่งไม่แตกต่างอะไรจาก “กั๊กตักสัตว์ชนิดที่ใช้ล่อเหยื่อให้มาติดกับ”

1. ข้อใด **ไม่** เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมาย
 - ก. กระบวนการจัดการเรียนรู้
 - ข. วิธีการประเมินผลการเรียนรู้
 - ค. เครื่องมือในการวัดและประเมินผล
 - ง. แบบทดสอบไม่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ได้
2. ข้อความใดเป็นจริงมากที่สุด
 - ก. ครูต้องสร้างเครื่องมือวัดผลได้หลากหลาย
 - ข. ไม่ควรใช้แบบทดสอบวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - ค. การให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติและค้นหาคำตอบเป็นวิธีการสอนที่ดีที่สุด
 - ง. ครูต้องมีความเข้าใจทั้งการใช้เครื่องมือวัดผลและพฤติกรรมทางการศึกษา
3. ถ้ายังใช้แบบทดสอบเพียงชนิดเดียววัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน จะเกิดอะไรขึ้น
 - ก. เด็กขาดทักษะด้านการปฏิบัติ
 - ข. ครูไม่รู้ความสามารถของผู้เรียน
 - ค. มีนักเรียนที่สอบตกจำนวนมาก

- ง. ครูขาดทักษะการใช้เครื่องมือวัดผล
- 4. จากสถานการณ์ข้างต้น ข้อใดสรุปได้ถูกต้อง
 - ก. แบบทดสอบคือกับดักทางการศึกษา
 - ข. ครูต้องทำหน้าที่เหมือนผู้จัดการทีมกีฬา
 - ค. สัตว์ที่มาติดกับดักทางการศึกษาคือนักเรียน
 - ง. ควรให้เด็กกำหนดแนวทางการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สถานการณ์ที่ 5

เหมือนเราอยู่ในประเทศที่กำลังหลงยุคหรือเปล่า (?) เรากำลังพูดถึงการศึกษา 4.0 แต่ความเป็นจริงแล้วเรายังอยู่ในยุค 0.4 เรากำลังพูดถึง “หลักสูตร 4.0, ครูดี 4.0, โรงเรียนดี 4.0” แต่... ทำไม (?) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยยังส่วนทางกับความเป็นจริง ในศตวรรษที่ 21 เด็กไทยยังต้องเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาระครูยังหนักอึ้ง หนึ่งในนั้นคือผู้บริหารเร่งให้ครูทำเอกสารประเมินคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนจนหลงลืมหน้าที่ของตนเองคือการสอนหนังสือ เราเสียงบประมาณให้ครูทั่วประเทศไปอบรมคู่มือครูคนละ 10,000 บาท รวมแล้วไม่ต่ำกว่า 4,000 ล้านบาทต่อปี ถามว่าครูได้นำความรู้จากการอบรมไปพัฒนานักเรียนจริงหรือไม่ มีอะไรเป็นตัวชี้วัดความคุ้มค่าของงบประมาณที่สูญหายไป หรือ “เป็นแค่นโยบายดำน้ำพริกละลายแม่น้ำ” โดยให้ “ครูวิ่งไล่ล่าใบประกาศ” เท่านั้นหรือ (?)

1. ปัญหาที่สำคัญของสถานการณ์ดังกล่าวคืออะไร
 - ก. การลงทุนที่เสียเปล่า
 - ข. นโยบายทางการศึกษา
 - ค. ความเข้าใจบริบทยุค 4.0
 - ง. การไม่เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่
2. จากสถานการณ์ ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง
 - ก. ไม่ควรให้ครูไปอบรมคู่มือครู
 - ข. ไม่ควรให้ครูทำเอกสารต่าง ๆ
 - ค. การอบรมครูไม่ได้ช่วยพัฒนานักเรียน
 - ง. ควรเปลี่ยนตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา
3. ข้อใดตั้งสมมติฐานตามสถานการณ์ข้างต้น ได้ถูกต้อง
 - ก. การอบรมคู่มือครู ไม่ทำให้คุณภาพการศึกษาดีขึ้น
 - ข. ถ้าครูมีเวลาสอนมากขึ้น คุณภาพการศึกษาจะดีขึ้น
 - ค. คุณภาพการศึกษาไม่เกี่ยวกับการเรียนครบตาม 8 กลุ่มสาระ
 - ง. ถ้าครูไม่ต้องทำเอกสาร จะทำให้คุณภาพทางการศึกษาดีขึ้น
4. จากสถานการณ์ดังกล่าว สรุปได้ว่าอย่างไร
 - ก. การปฏิบัติงานต้องตรงกับจุดมุ่งหมาย
 - ข. การอบรมจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดความสำเร็จ
 - ค. ประสิทธิภาพของงานขึ้นอยู่กับการใช้คนให้เป็น

ง. การใช้บังคับโดยไม่ระวังก็เหมือนกับตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ

2. แบบสังเกตทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา

แบบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ใช้สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผ่านการลงมือปฏิบัติกิจกรรมและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมีพฤติกรรมที่คาดหวัง 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านประสิทธิภาพของการใช้เหตุผล (Reason effectively) ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการคิดได้อย่างเป็นเหตุเป็นผลหลากหลายแบบ ได้แก่ คิดแบบนิรนัย (Deductive) คิดแบบอุปนัย (Inductive) ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้

2. ด้านการคิดเชิงระบบ (Systems thinking) ผู้เรียนสามารถใช้วิธีคิดเชิงระบบ วิเคราะห์ได้ว่าปัจจัยย่อยมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไร จนเกิดผลในภาพรวมได้

3. ด้านการตัดสินใจ ผู้ (Make judgments and Decisions) เรียนสามารถใช้กระบวนการคิดในการตัดสินใจ วิเคราะห์และประเมินข้อมูลหลักฐาน การโต้แย้ง การกล่าวอ้าง และความเชื่อ วิเคราะห์เปรียบเทียบและประเมินความเห็นหลักๆ สังเคราะห์และเชื่อมโยงระหว่างสารสนเทศกับข้อโต้แย้ง แปลความหมายของสารสนเทศและสรุปพื้นฐานของการวิเคราะห์ ติความและทบทวนอย่างจริงจังในด้านการเรียนรู้และกระบวนการได้

4. ด้านการแก้ปัญหา (Problem solving) ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาที่มีความแตกต่างได้ทั้งปัญหาซ้ำซากและปัญหาที่อุบัติขึ้นใหม่ในหลากหลายสถานการณ์โดยใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา และสามารถกำหนดเป็นประเด็นคำถามสำคัญที่จะนำไปสร้างเป็นจุดเน้นในการแก้ไขปัญหามาตามสถานการณ์ที่เหมาะสมและดีที่สุดได้

แบบสังเกตทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา

รายการประเมิน					
พฤติกรรม	คะแนน				
	0	1	2	3	4
1. ด้านประสิทธิภาพของการใช้เหตุผล (Reason effectively) ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการคิดได้อย่างเป็นเหตุเป็นผลหลากหลายแบบ ได้แก่ คิดแบบ นิรนัย (Deductive) คิดแบบอุปนัย (Inductive) ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้					
2. ด้านการคิดเชิงระบบผู้เรียนสามารถใช้วิธีคิดเชิงระบบ (Systems thinking) วิเคราะห์ได้ว่าปัจจัยย่อยมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไร จนเกิดผลในภาพรวมได้					
3. ด้านการตัดสินใจ ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการคิดในการตัดสินใจ วิเคราะห์และประเมินข้อมูลหลักฐาน การโต้แย้ง การกล่าวอ้าง และความเชื่อ วิเคราะห์เปรียบเทียบและประเมินความเห็นหลักๆ สังเคราะห์และเชื่อมโยงระหว่างสารสนเทศกับข้อโต้แย้ง แปลความหมายของสารสนเทศและสรุปพื้นฐานของการวิเคราะห์ ดีความและทบทวนอย่างจริงจังในด้านการเรียนรู้และกระบวนการได้					
4. ด้านการแก้ปัญหา ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาที่มีความแตกต่างได้ทั้งปัญหาซ้ำซากและปัญหาที่อุบัติขึ้นใหม่ในหลากหลายสถานการณ์โดยใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา และสามารถกำหนดประเด็นคำถามสำคัญที่จะนำไปสร้างเป็นจุดเน้นในการแก้ไขปัญหตามสถานการณ์ที่เหมาะสมและดีที่สุดได้					

เกณฑ์การให้คะแนน		
พฤติกรรม	คะแนน	ระดับคะแนน
ไม่แสดงพฤติกรรม	0	แก้ไข/ปรับปรุง
แสดงพฤติกรรมบางครั้งในระดับพอใช้	1	พอใช้
แสดงพฤติกรรมบางครั้งในระดับปานกลาง	2	ปานกลาง
แสดงพฤติกรรมทุกครั้งอยู่ในระดับดี	3	ดี
แสดงพฤติกรรมทุกครั้งอยู่ในระดับดีมาก	4	ดีมาก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนของนักศึกษา

ความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนรู้ 2) ความพึงพอใจต่อผลที่ได้รับจากการเรียนการสอน 3) ความพึงพอใจต่อเนื้อหาที่เรียน และ 4) ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในการเรียน

คำชี้แจง : ให้นักศึกษาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

คำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนรู้					
1. กิจกรรมที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้มีความน่าสนใจ					
2. ขั้นตอนการทำกิจกรรมไม่ยุ่งยาก					
3. กิจกรรมที่จัดขึ้น สามารถกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้					
4. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม					
5. กิจกรรมมีความเหมาะสมต่อเนื้อหาที่เรียน					
ความพึงพอใจต่อผลที่ได้รับจากการเรียนการสอน					
6. ความรู้ในเนื้อหาที่เรียนเพิ่มขึ้น					
7. ได้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อวิชาชีพ					
8. ความรู้ที่ได้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพได้					
9. ความรู้ที่ได้ สามารถนำไปเชื่อมโยงกับรายวิชาอื่นได้					
10. สามารถนำความรู้เดิมมาเชื่อมโยงกับเนื้อหาที่เรียน เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน					
ความพึงพอใจต่อเนื้อหาที่เรียน					
11. เนื้อหาที่เรียน มีปริมาณที่พอเหมาะ					
12. เนื้อหาที่เรียนอยู่ในระดับที่สามารถเรียนรู้ได้ (ไม่ยากจนเกินไป)					
13. มีการจัดลำดับเนื้อหาไว้อย่างเหมาะสม					
ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในการเรียน					
14. บรรยากาศภายในห้องเรียนไม่เคร่งเครียด					
15. สื่อการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้					
16. มีอิสระในการแสดงความคิดเห็น					
17. สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้สอนได้					
18. สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมห้องได้					